

onthouden van hetgeen Christus haar in het Woord heeft geschonken;

dan is de kunstmatige rede met alles, wat men weleer tot „de kanselwelsprekendheid” rekende, in den grond eene miskennis van Christus en eene bedekking der waarheid;

dan treedt de leeraar niet als zendeling op om hen, die „buiten zijn” tot Jezus te brengen; dan vervalt de gewone onderscheiding van het gehoor in „bekeerden” en „onbekeerden”; dan heeft hij te doen met de gemeente als het lichaam van Christus, één organisch geheel, met al het lief en leed, met al de krankheid en zwakheid, met al den strijd en den twijfel, met al de vragen en zuchten, die voor het Hoofd der kerke worden gebracht, om uit Zijne volheid te ontvangen, door Zijn Woord, door Zijn Geest, genade voor genade;

dan is eene objectieve voorstelling van de waarheid niet voldoende, en mag de toepassing niet tot een deel der rede beperkt zijn, maar moet de prediking den stand en den toestand der gemeente reflecteren, zooals de Synode onder het kruis te Wezel dit voorschreef.

„Zij, de predikers zullen arbeiden, in te dringen met hunne prediciën zooveel doenlijk is, in alle de bedekte voorhangselen en schuilhoeken van de zielen der toehoorders, en bestraffen alle valsche opiniën ende ketterijen en booze zeden, en niet alleen blijven staan op grove schelmstukken en blijkelijke zonden, maar ook uitschudden die verborgen geveinsdheid des harten, en daaruit voor den dag brengen, en op het bequaamste uitroeijen het Seminarium en die modderpoel van allerhande goddeloosheid, hoovaardigheid en ondankbaarheid, 't welk zelfs in de allerbeste nog zijn voedsel en bewegingen heeft.” Art. XXIII.

Indien Christus zélf met de bediening des woords, door het middel, dat hij zelf heeft verordend, in het midden der gemeente is, dan — vergun er mij dit bij te voegen — late de gemeente na scheiding te maken tussehen woord en sacrament; de oefening, de profetie in een lokaal, op een lijn te stellen met de verkon-